



Bransjeforeningen for markedsførende olje- og energiselskaper

Helse- og omsorgsdepartementet

Postboks 8011 Dep.

0030 Oslo

Deres ref.:	Deres dato:	Vår ref:	Dato:
201102411	13.1.2012	ITW/340.5	18.4.2010

## **NPs kommentarer til forslag til endringer i tobakkskadeloven**

Det vises til høring av forslag til endringer i tobakkskadeloven med tilhørende forskrifter, og vi takker for muligheten til å kommentere forslaget.

Norsk Petroleumsinstitutt (NP) representerer selskaper som selger drivstoff, oljeprodukter, gass, strøm og bioenergi, og en av våre hovedoppgaver er å ivareta selskapenes felles interesser i det norske bensinstasjonsmarkedet. Vi har akkurat gjennomført vår årlige innsamling av bensinstasjonsstatistikk, og per 31. desember 2011 var det 1509 bensinstasjoner som inngår i merkenavnet til NPs medlemmer. (Les gjerne mer om bensinstasjonsstatistikken [her](#).)

NP erkjenner at bruk av tobakk er et samfunnsproblem, og ønsker å bidra til å motvirke dette gjennom å følge opp de politiske tiltakene regjeringen innfører. Vi ser imidlertid at noen av forslagene vil kunne skape utfordringer for våre medlemmer og ønsker å knytte noen kommentarer til disse forslagene. I det videre kommenterer vi forslagene om kommunal bevillingsordning, opphevelse av unntaksbestemmelsen om daglig tilsyn med salget, forbud mot selvbetjening og presisering av forbudet mot synlig oppstilling av tobakksvarer.

### **Forslag om kommunal bevillingsordning for salg av tobakk**

I høringsnotat om endringer i tobakkskadeloven fremgår det under punkt 3.1 at departementet ønsker å innføre en kommunal bevillingsordning for å begrense ungdoms tilgang til tobakk.

NPs medlemmer vil rette seg etter dette forslaget og vi mener at bensinstasjonene er godt rustet til å håndtere en slik bevillingsordning. Dette skyldes at stasjonene allerede har omfattende kvalitetsstyringssystemer for håndtering av farlig stoff og mat, og er underlagt strenge krav i internkontrollovgivningen. Stasjonene har også erfaring med håndteringen av kravene som fremgår av forskrift om omsetning av visse reseptfrie legemidler. NPs medlemmer arbeider for å sikre overholdelse av aldersgrensen ved salg av tobakk, og

stadig flere stasjoner tar i bruk "mystery shopper" for å sjekke at betjeningen kontrollerer alder hos kjøperen av tobakksvarer.

Selv om vi er villig til å gå inn for en kommunal bevillingsordning, er vi svært opptatt av at bevillingsordningen blir utformet på en måte som sikrer at den blir kostnadseffektiv og minst mulig byråkratisk. Dersom myndighetene velger å innføre en bevillingsordning er det derfor svært viktig for oss at ordningen blir enklest mulig både for bevilingsøkerne og bevillingsmyndighetene. Vi er også opptatt av at stasjonene skal få tilstrekkelig tid til å innrette seg, og en overgangsperiode på 12-18 måneder fra de nye reglene vedtas, anses å være tilstrekkelig.

NP ser av høringsdokumentene at det også er utredet en bevillingsordning med begrenset antall utsalgssteder. Selv om dette ikke inngår i departementets løsningsforslag ønsker NP likevel å komme med noen kommentarer til dette.

Rent prinsipielt er NP opptatt av like konkurransevilkår og mener at en bevillingsordning med begrenset antall utsalgssteder vil ha en svært uheldig konkurransevidende effekt mellom dagligvarehandel, kiosker og bensinstasjoner.

Bensinstasjonsstatistikken viser at stadig flere bensinstasjoner blir lagt ned og at dette i hovedsak dreier seg om stasjoner i distriktene. Bare fra i fjor til i år har 50 stasjoner blitt lagt ned og dette skyldes i hovedsak vanskelige driftsbetingelser. Dersom vi ser på situasjonen fremover vil blant annet myndighetenes krav om innblanding av bio i bensin og diesel, og innføring av gassretur fase II på pumpene representere en utfordring for stasjonene i distriktene. Det er på det rene at en bevillingsordning som vil frata bensinstasjonene mulighet til å selge tobakksvarer vil innebære en betydelig tapt omsetning, som vil føre til ytterligere press på stasjonene med fare for nedleggelse og tap av arbeidsplasser i distriktene. På bakgrunn av dette vil vi fraråde at det legges opp til en bevillingsordning som bidrar til urimelig forskjellbehandling.

### **Forslag om opphevelse av unntaksbestemmelsen om daglig tilsyn med salget**

I høringsnotat om endringer i tobakkskadeloven fremgår det i punkt 3.4 at departementet foreslår å oppheve § 11 annet ledd siste setning, slik at kun personer som er 18 år eller eldre kan selge tobakksvarer. NP ser at Tobakkskonvensjonen artikkel 16 nr. 7 gir klare føringer for at landene som har tilsluttet seg konvensjonen skal innføre effektive tiltak for å hindre at personer som er under 18 år kan selge tobakksprodukter, og vi har forståelse for bakgrunnen for forslaget.

Vi ønsker imidlertid å påpeke en ulempe knyttet til forslaget. Etter det vi har fått opplyst er det i dag en ikke ubetydelig andel av de ansatte på stasjonene som er under 18 år. Dette gir etter vår vurdering ungdom en fin anledning til å skaffe seg erfaring i arbeidslivet, og den informasjonen vi har, tyder på at dette særlig gjør seg gjeldende i distriktene, der jobbmulighetene for ungdom ofte er begrenset. Dersom man tar bort den unntaksbestemmelsen som er der i dag, vil det være lite ønskelig å ansette ungdom under 18 år, og forslaget vil medføre begrensninger i sysselsettingen av unge under 18 år. På bakgrunn av dette ønsker vi derfor å beholde dagens unntaksordning.

### **Presisering av forbudet mot synlig oppstilling av tobakksvarer**

I høringsnotatet punkt 3.7 fremgår det at departementet ønsker å innta en ny § 7A i reklameforskriften som gir detaljerte føringer for merking av tobakksvarer.

Dette forslaget vil i praksis bety at de fleste tobakkskapene på bensinstasjonene vil måtte merkes om, noe som vil påføre stasjonene økte kostnader. I den forbindelse er det ønskelig å minne om at bensinstasjonene nylig har etterkommet myndighetenes ønske om å skjule tobakksvarene og at de i den forbindelse også ble påført betydelige ombyggingskostnader.


Vi ønsker også å påpeke at vi anser det som uheldig at tobakkskadeloven § 5 fikk sin detaljerte utforming gjennom brev fra Helsedirektoratet fremfor at reglene ble nedfelt i forskrifts form og sendt på ordinær høring. Dersom dette hadde vært gjort, ville man trolig ha unngått den situasjonen bransjen nå stilles overfor.

### **Forbud mot selvbetjening**

Det fremgår av høringsnotatet punkt 3.7 at departementet ønsker innspill på om det bør være et forbud mot selvbetjening i tråd med føringene i Tobakkskonvensjonen artikkel 16 nr. 1b) og EUs Rådsanbefaling 2003/54/EF punkt 1 (b).

Dette forslaget vil i praksis bety at alle snuskjøleskapene vil måtte flyttes bak disken på bensinstasjonene, og det er vår vurdering at dette vil medføre praktiske problemer knyttet til arealet som er tilgjengelig bak disken og ombyggingskostnader for stasjonene.

Med vennlig hilsen  
Norsk Petroleumsinstitutt

  
Inger-Lise M. Nøstvik

Generalsekretær

  
Ingebjørg Telnes Wilhelmsen

Fagsjef

